

Balk (Gem. Gaasterland) T.34

1. zde hin: à vinkelator singada, m bē. za barn
2. mī ma. et joutablon: vetro
3. so spina (4) sintontex slintz nōmar mar
messin:
4. harkjēn ixzre: x vark
5. upstet skip de kri. gō. za skrmelaga bō. olo
6. da temarmon het, splinter ina fijner
7. da skipper di sliken umamyls
8. indot fabrik der ix niks tsjien
9. pos opjou - of kouji ben- bru. ondinet
10. hessel (Hessel) mar. k fju war gle. ox, bi. dr
(he) // kessla in aan (3) niet bekend // ro. mors
// minal - of litat // mitsja (ren 3) - of à
mitsja (2) = 1/2 liter //
11. brugys fju war puu kessan
12. si he mar. ha. fi. van trejo minal - of litat
vin opdrunck? // upsup - of upso. por (het
laatste woord sterk afluwend) //
13. hei vuma slā. mar. à. stok // a. ina knepelgjé
(3) (eende kuikens met een knippel doodslaan) //
14. ikhe singknibal sju. ñt
15. o. ã sintaklar: zjén vnt nit folome. ñt o. ñdi. ñn
16. ik bim blei dotiknet mar. har. gi. ñn (t) bin
17. ik het nit - of dot heb ik nit di. ñt joy
18. vi helat an di. ñn - di silda dit er o. ñt komt
19. spin - sprindep - of binnenhuis spire. ñn -
regabel (3) - of re. ñgabel (2)
20. pet (met klep) - mytsa (onder klep) - kluts-
hu. st - tijpmysa - ~~st~~ mytsa - stjeridat
(verouderd: st jaider) - ta fludamysa - ban-
bensut (in sterker mate dan bang) - gradi-
vormen van miede onbekend - dafina (voor-
vaidjen beide plaats = weiden bij de boerderij) -
padstu. ñl - ha. x - krikat - flentar // de
schoolkinderen zeggen: padstu. ñl en flindor //
21. di ke. ñl - of di fen (3) - bruxa he. la ve. ralt
o. ñt fexten
22. dou kreest ñ slotjé - of à slot kras. ñr - formi
|| à strey kras. ñr is verouderd //
23. injelu. ñn lít mhe. l sv. et z. ñda skip m ho. pa
24. hei het axen ke. ñr ambit fñ. hun hu. ñn (2)
of hant (ren 2)
25. jru mi tua bre. da stjrn: || bre. da. da bre. estall
26. dat standbe. ñt dat sti. ñtar nit me. ñr
27. di man het. ñ libm dñampri. s
28. da dy: val ixnit ina he. mal (ren 3) - of himal
(2) - blœunt
29. da skælben he. - of bñ (3) - mar. i mastar
(verouderd volgens 1) - of me. ñtar (ren 3) - na. ñ
se. bar. vi. st
30. ikint ñt nit kuma foedst ik kle. ñr bin
31. da bargen ma. ñgra. lîmo. ñl inat drijfkan
32. hei kinet na. ñ. si. vark. hei het pina ina k. ñl.
of hei hetat ina ki. ñl (3)
33. setax à. stok indi be. xam
34. ne. he. galjen de vat nit me. ñr u. ñndi. ñn
35. he. - of he. - ji. khe sl twars o. ñndi. ñp. -
of ik he dei altwake. ñr rop. ñ
36. di par. ixnit tip. - da pit. ñr bins vit
37. sa bñ blv. ñn in. - of intlv. ñn (uit werken in
de wei) - ejá bñ (uit werken op het bouwland).
't fift in (niet voor landarbeid, voor eieren-
zoeken bv.)
38. sa het m. e. ñt hol. ñr omat jilt uptam. bojan
39. hei sarlt no. ñt fi. ñ. brixo
40. sa I da helt fonda molka huit (raka)
(= geraakt)
41. da m. ñt fo. si. fju upkuma
42. ina snitsar mar. (sneeker beer) swems i
gafa. ñr lask // nu. ñdolk alleen aan (1) bekend
inde zin van veel zorg vereidend //
43. hei het. ñ lalts (1) - of à. so. ñt (2) - pra. tsjøs
omdat ze sar. sterke s
44. vei mi. skan mitze da i. ñna helt fñ. hebs

- 390
 E. jimə-of jim(3)-da u.ərəhelt
 45. vurst mi e. b'm helps umdæt be.ət vptatiln
 of fœ dæt be.ət
 46. ystimerman isar fet ɔz'n slak- of ɔz'muder
 -of ɔz'muderfet- of slakfet // met saler//
 47. se he ðær om veda ritat fjesta spryna hu
 48. da tymen sarl da be.əm intaja
 49. du x.e.əst at fr. stat- of jonger at ra:m-e.van
 tixt
 50. ðæklok beginta li.əd'n fœðapre:k
 51. sprat(2)-of spree(3)-kikatzjadril- of kikadril-
vormen van spreiden onbekend.
 52. di frøn het ha:r hi:ət ek knipa:lit" - of
 ðær ek su
 53. sin har:t het m sa:c'kjid la:n le:ət a lit"
(of als het de lagere school betreft: na:c'kho:e.lo
ge.ə lit"
 54. ik het m ðæri.əd'n umsa:let no:beitvelter
 la:nsto:ge.ən
 55. my:sklef:regə hokley: sjæxt mə. jin:t fula
 // fe.əl ə faski.ət- vaalen verchoten(1), bij(2)en
(3) niet bekend //
 56. stjørn: pot n biniks vnrX // kph: lsa:pot'n
bij(2): bruine inmaakpotten; bij(3): gris met blauw //
 57. // o. um - ka, xəl - ha:r:ət - at hntste: (de ruimte
onder de schoorsteenmantel (1), (2)en(3) niet
bekend // da ta:nja sti:ət inshukta //
 58. ima:ət ist noxtə h̄.ət umta:kar:tsən(1)-
 of ke:tsən(2en3)
 59. di tyes j̄out" heldar loext nou
 60. hei:luksa at hindar u.ənastat
 61. dudesti:t kwat:m j̄ima j̄ir slo j̄ir:n mar:
 da mar:k(1)-of merkə(2en3)
 62. 'domani sar:dæt ḡot folma:kt is
 63. do se.əXst mi volmardo hestnicks jim
 sar:nt
 64. da swelt sis di komæ inhoetan(1)-of bin: koet
- (2en3)-ek ver
 65. sɔst ju.ət nitsa darmjan
 66. lesə- of minderplat: mar:js(3)-se:ek gra:j
 ts:s
 67. si motor istikan - of kapot(2)
 68. at het'n varma dat vist E. ntik ð milda
 (1)- of sa:xts(2en3)jun // a milt rantsjé-
 een mild regenbuitje (2) //
 69. ðat junkjs runt vpblets foet'n
 70. da sit'n boest- of skær- indik.ən
 71. ik vas vol doata post ambri:f broxt
 72. ik hñt vol o.ən t hart heba:lett. ik kon
het wel aan het hart hebben)
 73. suka dwa:kbvnglders hñk nit me: omge.ən
 74. na:t kufidranken sp̄ova- of duva/doen
we).-t hñndar foera o.əra varin // omhefj-
het paard van de ene voor een andere wagen spannen //
 75. ik bñ vst ko:tsəx f̄ funamo.ən ju:v.ən xl(3)
 // sunt(1)-of sont(2)- of sints(3)= sedert!
 76. da so.ən f̄ma ko:ənøy het ik s̄lda:t vi:r st
 77. vist gj̄i vaymaker ta veygen // ð sp̄mb.əg-
 (1)- of ambo:gə(2)- of ambo:X(3) //
 78. di ro.əh'n helangs doen:
 79. ik tju:(1)- of tæ:u(2)- of lou(3)- or gr̄i vat f̄on
 80. at bentjja vi. əlde.ət fœ dñt do:jt vndeku
 81. sin e.əran runa en hei trine:gat // e:gon//
 82. ha:farmer ik:mar:i synhaers na:t buster
 gi:ənt um tambo:an ta sikjan
 83. da mist'n trima(1)- of tre:(2)- of tre:ds(3)
 ytleder
 84. hei:selengki:ət up f̄ora velsta- of f̄o:ve kura
 var:(1en2)
 85. at rr.ə da mi:skæn ne:gæz v.əz umtare.ədn
 ðzum at jilt
 86. da myla ishar druz funtu:əst
 87. di dñk runt mar:i ambuxt - atik'n ar:in om
 de langs

88. ik hen, troma(1)-of trumal(ten3)-marⁱ
 nomt fieds lietsa jorg
 89. da bok ismo.st in: bɔ.^də**k**oesta
 go. si.^d feska vi.^d net larj mat volmo.^{di}
 91. inetska:st ist noxat be.^dto
 92. ð-skater di m1^t gu.^dt -of guⁱ(3)-mukja
 kina || antuka bu.^dr = een bekwaame boer; bij
 (2) en(3) niet gebruikelijk ||
93. vostas sjen ost min hu.^dt ek fids ke.^dsto
 94. ik uit net- of tsunet vita (ik zou niet
weten) vek om sijjs mat
95. myks.^dda kelder iss be.^dte foet bi.^dr
 96. ik must vksablu.st-of 2sablu.st(3)-dringka
 um u.^dnta sterhjan || do^u brist n vksa: ij
bent een os! (3) // da 2sabre.^dga (de oossebrug is
de gewone benaming voor de middeleste
brug en Balk ||
97. ik sarl e.^dst akoeil int bytys hego
 98. mim bru.^dr vi.^d vnx
99. demalktarpar(2)-of molksytaldr(3)-heen
 he:la scre:k (in Balk zelf)-of engta krita
 (in de omtrek bedoeld) || Balk is aan beide
zijden van een vaart gebouwd ||
100. di supa ist in E. su:r- stju:ram ar marⁱ
 vrum
101. wei su.^dn di pat inanu:ra fulsmits kina
 102. dor folc niks fonam to seixn-^d of dor i^dz
 niks op m oantamerken(3)
103. hei kumt no.^dt omangt te let
104. inita: lja bⁱ fy:rsywanda bergen|| fy:^d-
 of fju:t(3)|| spaeija = overgeven; cets netter:
 bra:ka - nog netter: u.^dr ja:n|| flibjⁱz: huijlen
 || spaeija = spuwen ||
105. do.^dstu: d^drupa drnk?|| v.^dnolo. uws-
 aanduwen; troe^dws= dringen, b.v. voor een deur!
106. ta boklat (Bolsward) hez^d. stikytbre.^dga
 far:t
107. dou mast as kuma omys foeltsja te sjen
 108. hei is marⁱ andika bⁱð^d marⁱ jilt fo
 frentsit (Haneker) kumt
109. di do.^dr isfom bu: kankut marka || om
 bu:kobe. ^dm = een beuk - bukels(3)- beukenoetjes ||
110. antrouda fru moet na.^dijja ke:na
111. i ke:ji ge.^ds sa.^dit ma tvi gin guⁱ si.^d
112. da brouwer sei at I(2) not edju:r vmba
 brouwen
113. barks- ik bark- dou barkst- jo^u barks-hei
 barkt- barkt hei- barkt sr- vei barks- ik
 barkta- dou barksta- jo^u barktan- hei barkta-
 vei barktan- vei he barkt
114. bi.^dda- ik bi.^dt- do^u bi.^dst- jou bi.^dds- hei
 bi.^dt- vei bi.^dda- bi.^ddavei- ik be.^d- of bi.^dds-
 ik he be.^dn (ten3)- of bi.^ddan(3)- be.^ddans-
 of bi.^ddans*ei*
115. tiz^d lietsan mat hei tiz gu.^dt
116. dou krest jrt a.^djon kreeja opa markh(1)-
 of merka(2)- of merk(3)
117. hei he:t sarint dotor vme tinka su.^d
118. da farm sar^d dotor golk^d hi.^d
119. dor vi.^dn : fi:f pri:^dzen
120. undar di ekabe.^dm la:^dt dt fol iksels
121. dt vetr dat is tijnt kijkjan v.^dn- of dt
 soe:^drat(1)- of dt soerat(3) // dt k^dakat sl //
122. dt hei i^dns gri:^dn - tiz norma, kreh
 me.^dnt
123. marjone:^dks vnt marka marij^dna:^d- of
 marit gi.^dl fonta.^di // da dy:^dts = de dooir //
verouderd: da d^de.^drd(1) //
124. dat bijemka sarl de nit best gruija vula
125. 'domani het guⁱja ven
126. yk d.^dt hy:s i^dzou bru.^dnt
127. da molks spaeigt- of runt- sko^u ytu:ren
128. da krest li:^dt akok|| mykys- krys^dn ||
129. da fermas fondu kroe:da bu:ga trux fur^dt gevixt

130. da twa^r - of barids dylsas kwa^r: m na^r tyton
 131. ss hebzm (2) bunt emblon slaint (3)
 132. da sjip: ik v^ttin // flatoraga malka =
aangelengde melk //
133. da laet^r n park - of la^r: X (3) - mi^r
 134. st ik slay lin dokti sju^rn he
 135. hatrs (Harlingen) vat slhe. lamar: l^eneij^r stet
 136. dwa:n - ik dugst - dou duxtat - jo^r dugst.
 hei duxtat - vei dugst - jrm dugst - sei dugst.
 ik dunjt (1) - of dijnjt (2) (3) gebruikt beide
uitspraken; dit geldt ook voor de volgende vor-
men - do^r dunjt - jo^r dunjt - hei dunjt - vei dunjt -
 jrm dunjt - sei dunjt - dunjt st - dunjt mat -
 dunjt sei jon (3) - of sei st matr
137. do: pa^r - do: p^rnt - da sldar: t n
 138. taskja - hei taskat - hei tasks - hei het tasks
 139. bint - ik bin - dou bi^rst - jo^r bins - hei bin^r
 vei bins - jrm bins - sei bins - bintar - bunar -
 of binds ar (3) - ik he bin (4)
140. lokale landmaten: pumy its (pondemiat =
36 3/4 are) - ru^rdo = roede.
141. lokale waternamen: da lnts (de Luts) -
da sletmar mar (het Sloter obleer) - st
rikolder hop (het Wikeler Hop; zuid-
westelijk deel van het Sloter obleer) - da
bolster mar (het noordwestelijk deel
van het Sloter obleer) - do neij^r fi^rat
(de nieuwe vaart).

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is bolk
De inwoners heten bolksters

Hun bijnaam is bolkster ski. druk? (Bonte kraaien); die van Woudsend noemen zij:
driuw pold (grote met gras begroeide, losgeraakte zode; zie Ties Wdb.)
ctantal inwoners op 1 Jan. 1950: 1472

Gaaltostand. De voornaamste wijken zijn: st o. starijn (het Costeinde) - st vestarijn (het Westeinde) - st kattenaarin (het Katteneinde; de benaming wordt door de bewoners, groteels arbeiders, voor kleinerend aangemerkt; ze zou verband houden met het grote aantal katten, dat hier gehouden werd) - da bre: da kont - of da draks kont (de drukke kant, nl. van de vaart) - of da ha:rxstar sida (de oudste naam) - da smels kont (de smalle kant) - of da stiks kont - of da rikolder sida (de oudste naam) - da dubbelstraat (de Dubbelstraat) - da pipster stiks (oudste naam) - of da kruma stiks - of da vr. da stiks (de oude steke) - da ha:rxstar stiks (de oudste naam) - of da rechte stiks (de rechte steke) - of da neij^r stiks - leers boer n (Sorreburen) - maxvo^rle (lett. Meerswal) - of st sjampkadij^r (alleen nog puissief taalbezit); heeft een ironische bijsmak; betekenis onzeker!

Balk heeft geen lokale dialectverschillen. Voor zo ei 40 gezinnen is de gezinstaal niet-Fries. Van de overigen spreken 90 à 95% het Balkster dialect. In het verenigingsleven en dergel. overweegt het Fries. Een Friese kerkdienst is een uitzondering.

De bewoning leeft van industrie en verkeer. Vrij veel middenstandszaakjes en enkele boerebedrijven. Ongeveer 30 arbeiders werken elders en eenzelfde aantal komt uit de omliggende dorpen naar hier. Marktplaatsen: Sneek en Eszwat (Zeeuwarden). Winkelplaatsen: Balk, Sneek en Zeeuwarden.

Zeglieden. 1. Siemen Baakkes Ollbrada (O'l'ba:da) - 68j; geb. te Bakhuizen, rustend veehouder; van 8^e tot 23^e jaar in Nijega (H.O.N.) sedert hier; v. van Bakhuizen, clb. van Oudemirdum; spreekt nauwelijc steeds dialect

2. Jan Jinkes Wagenmakers; 55j; hier geb.; brievenbesteller; heeft steeds hier gewoond; v. van Lemmer, clb. van Oudega H.O.N.; spreekt steeds dialect

3. Jan Siemens Ollbrada; 20j; hier geb.; studerend; heeft steeds hier gewoond; v. van Bakhuizen, clb. van Oudemirdum; spreekt gewoonlijk dialect; zoon van 1.